

Lagt fyrir 378. fund velferðarráðs 20. maí 2020

VEL2020040007

RÁ/kg

Tillaga

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir, sviðsstjóri

Efni tillögu: Rekstur áfangaheimilis fyrir konur

Lagt er til að velferðarsviði verði falið í samræmi við innkaupareglur Reykjavíkurborgar að auglýsa eftir samstarfsaðila um rekstur áfangaheimilis fyrir konur að Njálsgötu. Áætlaður rekstrarkostnaður á ári er 27.480.000 mkr. Af þeim kostnaði rúmast 22 mkr. innan fjárheimilda, sbr. meðfylgjandi kostnaðarmat.

Greinargerð:

Tillagan byggir á samþykkt borgarráðs frá 10. október 2019 en þar var eftirfarandi tillaga samþykkt:

Lagt er til að borgarráð heimili velferðarsviði að auglýsa eftir samstarfsaðilum um rekstur áfangaheimilis í Víðinesi á Kjalarnesi. Samstarf verði við innkaupaskrifstofu um framkvæmd. Um er að ræða húsnæði í eigu Reykjavíkurborgar þar sem er möguleiki á að bjóða upp á aðstöðu fyrir allt að 30 einstaklinga. Kostnaður vegna innri leigu er 63 m.kr. á ári og gert er ráð fyrir 25 m.kr. í endurbætur á húsnæðinu. Framlag Reykjavíkurborgar verði m.a. í formi niðurgreiðslu á leigu.

Á fundi velferðarráðs þann 1. apríl 2020 var samþykkt eftirfarandi tillaga fulltrúa Samfylkingarinnar, Pírata og Vinstri grænna um áfangaheimili fyrir konur:

Velferðarráð felur velferðarsviði að meta þörf á áfangaheimili fyrir konur í Reykjavík og koma með tillögu að stærð slíks áfangaheimilis, staðsetningu og fyrirkomulagi ef niðurstaða mats verður að þörf sé á slíku heimili. Samþykkt.

Í greinargerð með tillögunni segir að í stefnu Reykjavíkurborgar um málefni heimilislausra með miklar og flóknar þjónustufarfir komi fram að uppbygging þjónustu við heimilislausu í Reykjavík hafi á undanförunum árum verið meira til þess fallin að mæta þörfum karla en kvenna. Húsnæðisvandi kvenna sé oft dulinn og

tilraunir til að mæta þörfum þeirra með sérstökum úrræðum hafa ekki borið nægjanlegan árangur. Vandí kvenna getur verið mjög flókinn, og þeim fylgir oft mikil áfallasaga úr æsku, vanræksla og hegðunavandi. Konur eru einnig oft í þeim aðstæðum að vera upp á ofbeldismenn komnar varðandi vímuefni og eru útsettar fyrir ofbeldi og því jaðarsettar í félags- og heilbrigðiskerfinu. Konur þurfi skjól og öryggi þar sem þeim er mætt á þeirra eigin forsendum. Fáar konur eru á bið eftir úrræðum í samliggjandi íbúðum eða áfangahæimilum en þær eru um helmingur umsækjenda í dreifðar íbúðir. Því er óskað eftir mati velferðarsviðs á þörf á áfangahúsnæði sem væri einungis fyrir konur.

Við undirbúning stefnu um málefni heimilislausra með miklar og flóknar þjónustuparfir var gerð þarfagreining á grundvelli umsókna um sértækt húsnæði. Niðurstaðan var að 45 einstaklingar gætu mögulega nýtt sér búsetu í Víðinesi ef um yrði að ræða úrræði sem væri mögulega blanda af áfangahæimili sem og húsnæði með áherslu á batamiðaða nálgun. Í mars 2019 voru 26 karlar á bið eftir áfangahæimili en voru 17 í mars 2020. Ekki eru haldbærar skýringar á fækkun umsókna en mögulega má rekja hana til þess að VoR (Vettvangs- og ráðgjafarteymi) þjónustumiðstöðvar Vesturbæjar, Miðborgar og Hlíða hefur verið eflt m.a. með áherslu á „housing first“ sem tryggir aukinn stöðugleika í þjónustu. Draumasetrið hefur einnig bætt við rýmum á Stórhöfða og stefnt er að því að 25 herbergi verði til leigu eftir tvo til þrjú mánuði. Á síðustu mánuðum virðist einnig vera aukið framboð á leiguhúsnæði. Það er því ýmislegt sem bendir til að auðveldara kunni að verða fyrir þá karlmenn sem sótt hafa um áfangahæimili að finna viðunandi húsnæði en eftir stendur að þörf kvenna verður síður mætt þrátt fyrir að Draumasetrið leigi bæði körlum og konum.

Frekari skoðun á Víðinesi hefur leitt í ljós að kostnaðarsamara er að gera húsnæðið viðunandi sem og aðgengi að staðnum en áætlað var í fyrstu.

Á Njálsgötu eru 17 félagslegar leiguíbúðir. Til skamms tíma var starfræktur búsetukjarni í sjö íbúðum af 17. Í dag er ekki lengur starfsemi í húsinu en talið að húsnæðið henti vel undir rekstur áfangahæimilis þar sem eftirlit og stuðningur væri tryggður. Gera þarf nauðsynlegar breytingar á húsnæðinu m.a. til að tryggja brunavarnir. Eftir það yrðu 14 íbúðir til reiðu fyrir leigjendur, ein starfsmannaíbúð og sameiginlegt rými.

Því er lagt til að horfið verði frá því að nýta Víðinesið og talið að Njálsgata með 14 íbúðum geti mætt þeirri þörf sem er fyrir áfangahæimili fyrir konur.

Velferðarsvið hefur ekki rekið áfangahæimili fyrir konur og þar af leiðandi liggja ekki fyrir umsóknir um slíkt úrræði hjá þjónustumiðstöðvum Reykjavíkurborgar. Niðurstaða mats þjónustumiðstöðva eru að a.m.k. 25 konur sem eru í sambandi við þjónustumiðstöðvar geti nýtt sér áfangahæimili. Erfitt sé þó að meta nákvæma þörf því húsnæðisþörf þessa hóps sé dulin. Undir það tekur verkefnahópur velferðarsviðs sem starfar á grundvelli stefnu um málefni einstaklinga með miklar og flóknar þjónustuparfir og telur afar mikilvægt að starfrækt verði áfangahæimili, sértaklega fyrir yngri hóp kvenna sem hefur strítt við heimilisleysi. Þjónustan yrði byggð á áfallamiðaðri hugmyndafræði með náinni samvinnu við göngudeildarþjónustu LSH og heilsugæslu.

Óskað var eftir mati Rótarinnar og SÁÁ á þörf fyrir áfangaheimili fyrir konur. Svar hefur borist frá Rótinni og þar kemur fram að nokkuð snúið sé að meta þörfina vegna þess að upplýsingar skortir og þá ekki síst fyrir þann hóp sem ekki hefur haft aðgengi að þjónustu hingað til, ýmist vegna þess að sú þjónusta sem er í boði er of krefjandi fyrir þær eða að ekki hefur verið gert ráð fyrir því að þær þurfi þjónustu. Hins vegar telur Rótin þörfina fyrir hendi og að mikilvægt sé að byggja starfsemina á áfallamiðaðri hugmyndafræði.

Kostnaðarmat:

	Njálsgata
Launakostnaður	22.500.000
Húsaleigugjöld	16.500.000
Húsaleigutekjur	-14.520.000
Annar kostnaður	3.000.000
Samtals	27.480.000

Miðað er við eitt stöðugildi forstöðumanns í dagvinnu og hálf stöðugildi félagsráðgjafa. Reiknað er með að húsaleigugjöldin séu aðeins hærri en tekjurnar af leigu til íbúanna því ólíklegt er að um 100% nýtingu verði að ræða á ársgrundvelli.

Gert var ráð fyrir að velferðarsvið leigði húsnæði að Víðinesi á árinu 2020. Leigusamningnum hefur verið sagt upp en kostnaður á ári nemur 22 m.kr. sem mætti nýta í rekstur áfangaheimilisins.